

RECUPERAR MARIA MAGDALENA

Un dels grans èxits comercials de l'any 2004 ha estat el llibre de l'escriptor nord americà Dan Brown, *El Còdigo da Vinci*. Com li sol passar a la major part de *best sellers* ha obtingut una crítica demolidora per la seva dubtosa qualitat literària però, per damunt de tot, per la seva condició de novel·la pseudo històrica plena d'incorreccions i faltes greus a la veritat de la història que ens relata.

La trama de *El Còdigo da Vinci* es centra en una investigació on s'hi involucren Jesús i Maria Magdalena entre molts d'altres. De bon principi el lector/a es veu engolit per una trama absorbent i plena d'elements propis de qualssevol èxit de vendes, i acaba per descobrir en el llibre que el Messies i la presumpta pecadora tenien una relació sentimental i estaven units en matrimoni. Està clar que el llibre ha fascinat a milers de lectors d'arreu del món, creant un fenomen de *fans* que cerquen en els seus viatges els llocs on Dan Brown recrea els escenaris de la seva novel·la. L'Església no ha tingut, lògicament, la mateixa reacció i s'ha afanyat a qualificar la novel·la de blasfema.

Davant d'un fenomen de masses d'aquestes característiques, es desperten diverses reaccions. No podem deixar de pensar que el grau d'exigència del/la lector/a podria ser una mica més elevat: tant de bo es llegís Shakespeare amb el mateix furor entusiasta! Però, podem anar més enllà i no subestimar els interessos i les inquietuds de les multituds que han passat per sobre de les pàgines de *El Còdigo da Vinci*. El llibre planteja com a realitat que Maria Magdalena, una dona del temps de Jesús, es relacionava d'igual a igual amb el fill de Déu, i no sols això, sino que hi mantenia una relació sentimental.

El personatge de Maria Magdalena ha despertat des de sempre gran fascinació a cristians i no cristians d'arreu del món en totes les èpoques. Qui era en realitat Maria Magdalena? Quin paper tenia en el cercle dels deixebles de Jesús? Se li ha fet justícia històrica? S'hauria de repensar el seu paper en el si de l'Església?.

Els Evangelis ens parlen en diverses ocasions de Maria Magdalena, se la descriu com una dona que seguí a Jesús com a deixeble, el va acompanyar a la Passió i va ser la primera persona que el va veure ressucitar. Durant el cristianisme primitiu se la considerà una predicadora important de la paraula de Jesús i una persona que desafiava les idees masculines sobre la dona del seu temps. Per la seva part, el cristianisme gnòstic la creia un model de ministeri sacerdotal per a la dona. Sens dubte, Maria Magdalena va ser una dona singular del seu temps que, si bé no s'han trobat indicis de cap mena que fós l'esposa de Jesús, si que hi mantenia una relació molt estreta de confiança al mateix nivell que els altres apòstols seguint-lo i recolzant-lo fins i tot econòmicament en la predicació de la seva veritat espiritual.

Així doncs, com és que Maria Magdalena no ha esdevingut una matriarca per a l'Església? Perquè no té la rellevància que la història ha concedit a Pere o a Lluc?. Perquè no la veiem de la mà de Jesús com un apòstol més?

Al voltant del segle VI d.c. el papa Gregori Magne, aprofitant la proximitat del relat d'una prostituta amb l'aparició de Maria Magdalena en els Evangelis confón la seva persona amb la figura d'una pecadora arrepenida a la qual Jesús ofereix redempció. El mite de la prostituta Magdalena, tot i ser un fals invent, es va estendre ràpidament i proliferava arreu representada en les obres d'art com una espècie d'Afrodita santificada per Jesús . Aquest fet, va ser el pretext ideal per a l'aparició d'allò eròtic al costat de les imatges sagrades de sempre, però escombrava al seu pas qualssevol possibilitat que una dona, la verdadera Maria Magdalena, tingués un paper d'igualtat amb l'home en el si de l'Església, i qui sap si borrava també intel·ligentment un camí viable cap al sacerdoci.

L'interés recent de *El Código da Vinci* revela, al meu entendre, la necessitat popular de reivindicar el paper just que li correspòn a la dona en la història sagrada que camina paral·lelament amb una altra necessitat, la de tenir un posició important en el món, sortint per fi de l'ostracisme al qual ens ha condemnat el poder patriarcal al llarg dels segles.

Tant de bo l'esforç d'estudiosos/es, teòlegs/es i de tota la societat aconsegueixi rescatar l'autèntica història de Maria Magdalena, seguidora i deixeble de Jesús, model de predicadora i líder religiosa per a la dona.

Maria Magdalena segons Tiziano

Clara Esquena i Freixas